

MÓDSZEREK A TANÁCSADÁSBAN

Konzultáció és szociális munka

WJLF SZM BA

Pecze Mariann

- ▶ – a **beszélgetés**, mint a tanácsadás fő módszere, melyet a tanácsadási folyamatban végig alkalmazunk.
- ▶ – az **öndefiníció kialakulását támogató eljárások** ismerete, (leggyakrabban öndefiníciós kérdőívek), melyeket elsősorban a tisztázás szakaszában, a szubjektív elemek pontosítására használunk.
- ▶ - az **információhordozó eszközök hatékony használata** a kliens problémájával összefüggésbe hozható releváns információk keresése és kezelése
- ▶ – az alternatívák közötti **mérlegelést elősegítő eljárások**, melyeket a végső döntés kialakításánál alkalmazunk

A TANÁCSADÁSBAN ALKALMAZOTT MÓDSZEREK NÉGY FŐ CSOPORTJA

- ▶ alkalmazásával meghatározott tevékenységekre serkentjük a tanácskérőt
- ▶ A válasz, **ahogyan a tanácsadó reagál a kliens közlésére**, a kérdésfeltevés módja, a szóbeli közbelépés megfogalmazása, irányítja az ügyfelet, hogy miről fog a továbbiakban beszélni – indukció (Muchielli (1981))
- ▶ Megnyilvánulásaink tehát önkéntelenül is érzelmi reakciókat, **válasz-megnyilvánulásokat** indukálnak a kliensben, ezért fontos, hogy a tanácsadó ismerje kijelentései, cselekedetei várható hatását.
- ▶ Helm modelljében a **gyógyító beszélgetés három szintjét** különíti el:
 1. Az első szinten található a közlés maga, amit a tanácskérő mond.
 2. A második szint a tanácsadó információfeldolgozó munkája, amelyben először különválasztja a személytelen, külsődleges tartalmakat az önfeltárástól, majd az önfeltáráás összes aspektusát igyekszik dekódolni és megérteni. Így kell hogy értse a verbális közlést
 3. A harmadik szinten a beszélgetés vezetője reagál a közlésre, a feldolgozott információkat visszajelzi a kliensnek, srukturába rendezve. Vagyis "helyette" dolgozunk, ezáltal segítjük őt ahhoz, hogy benne kavargó, szenvedést okozó, strukturálatlan élményeit "feldolgozza", rendezze, ezáltal azok kezelhetővé és kevésbé zavaróvá váljanak számára. (Tringer 2007)

1. CÉLZOTT BESZÉLGETÉS

A mikroskillek olyan apró beszélgetésvezetési fogások, általában verbális megnyilvánulások, amelyek segítségével a tanácskérő által elmondottakra reagálunk. Tudatosság!!!

- ▶ Figyelési fogások (zárt és nyitott kérdések, hívó szó, minimális ösztönzés, parafrázis, érzelmek visszatükrözése, összegzés, visszautalás)
 - ▶ Befolyásolási fogások (direktívák, információátadás, visszacsatolás/feedback, önfeltárás, konfrontáció)
- ▶ Lásd külön diasorozat– Beszélgetésvezetési fogások

A BESZÉLGETÉSVEZETÉS MIKROSKILLJEI

- ▶ egyén önfelfogása, önmagáról kialakított képe; hogy hogyan határozza meg magát az egyén, milyen ember ő, milyen személyes tulajdonságokkal rendelkezik
- ▶ Nem az a cél, hogy diagnózist kapjon magáról, hanem inkább, hogy elgondolkodjon olyan személyiségtulajdonságairól, amelyek ismerete a problémája szempontjából fontos
- ▶ általában kérdőív jellegű önértékelő eljárások
- ▶ Lehetővé teszi az erősségek/hiányosságok felismerését – ezáltal megteremti a fejlődés lehetőségét

2. ÖNDEFINÍCIÓS ELJÁRÁSOK (SUPER 1957)

Cél: a saját magatartási formák, személyiségtulajdonságok tudatosulása, szükség esetén a megváltoztatás alapja

A tanácsadási folyamat végére az adott problémához kapcsolódóan többféle alternatív megoldást kell kitermelni.

A döntési képesség lényege, a „két, vagy több közel egyenrangú dolog, esemény, tevékenység közötti választani tudás.” (Csonka és munkatársai, 1987)

1. ELŐNYÖK – HÁTRÁNYOK MÉRLEGELÉSE

Ez az eljárás az igen – nem típusú döntéseknél, vagy a kis számú (kettő) alternatíva közötti választás esetében hatékony. Célszerű írásban elvégeztetni a klienssel.

2. TÖBB SZEMPONTÚ DÖNTÉSI MÓDSZEREK

A tanácskérő feladata egy mátrix készítése, amelyben vízszintesen az alternatívákat jeleníti meg, függőlegesen a bal oldali oszlopban pedig a mérlegelési szempontok kerülnek. (Kb. 10) A tanácskérő értékeli az alternatívákat a szempontok alapján, 0 – 5-ig terjedő osztályzással

3. MÉRLEGELÉSI ELJÁRÁSOK

Cél: az alternatívák közül válasszon és az egyetlen, számára legoptimálisabb megoldás mellett elköteleződjön